

รายงานการประชุม
คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
ครั้งที่ ๑/๒๕๕๒
วันจันทร์ที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เวลา ๑๓.๓๐ น.
ณ ห้องประชุม ๑๐๑ (ชั้น ๑)
อาคารสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ผู้มาประชุม

๑.	นายสาทิพย์ วงศ์หนองเตย
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
๒.	นายกิตติ ลิ้มชัยกิจ
รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
แทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๓.	พลตรี วิสุทธิ์ นาเงิน
ผู้ช่วยเจ้ากรมเสมียนตรา กรมเสมียนตรา
แทนปลัดกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
๔.	นายชวลิต ชูขจร
ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๕.	นายพรชัย ดำนวิวัฒน์
รองอธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
แทนปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	กรรมการ
๖.	นายอมร เลาหมนตรี
ที่ปรึกษาด้านกฎหมายกระทรวงมหาดไทย
แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ

๓. นายวิจักร วิเศษน้อย
ที่ปรึกษาการพาณิชย์
แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ
๔. นายชาญวิทย์ ไกรฤกษ์
ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน
รักษาการในตำแหน่ง ที่ปรึกษาระบบราชการ
แทนเลขาธิการ ก.พ.	กรรมการ
๕. พลโท ภราดร พัฒนถาบุตร
รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ
แทนเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	กรรมการ
๑๐. นางอุมาสีว์ สอาดเยี่ยม
รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
แทนเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	กรรมการ
๑๑. นายรังสรรค์ กาญจนมา
ที่ปรึกษาสำนักข่าวกรองแห่งชาติ
แทนผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ	กรรมการ
๑๒. นางรวมพร วุฒิสงห์ชัย
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมายและระเบียบ
แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
๑๓. นายกิตติศักดิ์ ปรกติ	กรรมการ
๑๔. นายชูชัย ศุภวงศ์	กรรมการ
๑๕. นายครรชิต มัลลียงส์	กรรมการ
๑๖. นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๑๗. นายเดชอุดม ไกรฤทธิ	กรรมการ
๑๘. นายเรืองชัย ทรัพย์นิรันดร์	กรรมการ
๑๙. นางวนิดา สักการโกศล
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ	เลขานุการ

<p>๒๐. นายนคร เสรีรักษ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลข่าวสาร
สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ</p>	ผู้ช่วยเลขานุการ
<p>๒๑. นางศิริกุล ปัญญาติกล
ผู้อำนวยการส่วนนโยบายและวิเคราะห์
สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ</p>	ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม

<p>๑. นายศุภรัตน์ ควัฒน์กุล
ปลัดกระทรวงการคลัง</p>	ติตราชการ
<p>๒. คุณพรทิพย์ จาละ
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา</p>	ติตราชการ
๓. นายขวัญชัย วสวงค์	ติตราชการ
๔. นายทศพร ศิริสัมพันธ์	ติตราชการ
๕. นายธีรชัย ณ นคร	ติตราชการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. พันเอก สืบวงศ์ คู่้มพงษ์	กระทรวงกลาโหม
๒. พันโท เกรียงศักดิ์ มิตรประสาน	กระทรวงกลาโหม
๓. ร้อยตรีหญิง ณัฐพันธ์ ทรัพย์แสง	กระทรวงกลาโหม
๔. นางสมศรี ศรีอารียวงศ์	กระทรวงมหาดไทย
๕. นางสาวสมศิริ ทองภักดี	กระทรวงพาณิชย์
๖. นางศิริพร ทิมอ่ำ	สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
๗. นางวิจิตร มโนทัย	สำนักงาน ก.พ.
๘. นายธีรภัทร จันทการ	สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ
๙. นางบังอร เทียนเกษม	สำนักงานประมาณ
๑๐. นายบดินทร์ พุ่มนิคม	สำนักงาน ก.พ.ร.

๑๑. นายไพโรจน์ อารักขา	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๒. นายเยี่ยมศักดิ์ คุ้มอินทร์	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๓. พันตำรวจโท วรทัต วิเชียรสรรค์	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๔. นางสาวปณิศา เหลืองวรเมธ	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๕. นางภักพิษา จันทศิริ	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๖. นางสาวอรนิตร์ จันทรัตน์	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๗. นางสาวสมฤดี กำป่วน	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๘. นายชาติ สุทธิชื่น	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๙. นางสาวสุรีย์ ทินกร	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๐. นางสาวภาวณา ทองศรี	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๑. นางสาวรณิ ศิลาวิลาศภักดี	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๒. นายวีระเชษฐ์ จรรยากุล	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๓. นางมณีนรัตน์ ชำนาญหน	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๔. นางสาวสุดา ศิลากุล	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๕. นางสาวปศิญา เชื้อดี	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๖. นางสาวกิตติมา คงสำรว	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๗. นางกาญจนา อุ่นศรี	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๘. นางณัฐวดี หงษ์ทอง	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๙. นายชำนาญ เตือนวีระเดช	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๓๐. นายพงศ์ศักดิ์ บุญถาวรวัฒน์	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย) ประธานกรรมการ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม
ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธาน ฯ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๔/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๒ เรื่องมอบหมายและมอบอำนาจให้รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการ

มติ ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุมฯ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๑

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ขอให้ที่ประชุมพิจารณารับรองรายงานการประชุมฯ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

มติ ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ รายงานผลการดำเนินการของคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนเดือนพฤศจิกายน – เดือนธันวาคม ๒๕๕๑ และเดือนมกราคม ๒๕๕๒

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ในช่วงเดือนพฤศจิกายน - เดือนธันวาคม ๒๕๕๑ และเดือนมกราคม ๒๕๕๒ คณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน ได้พิจารณาดำเนินการเรื่องร้องเรียนให้แก่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ รวม ๘๐ เรื่อง โดยเดือนพฤศจิกายน ๒๗ เรื่อง เดือนธันวาคม ๒๑ เรื่อง และเดือนมกราคม ๒๕๕๒ ๓๒ เรื่อง ได้พิจารณาเป็นที่ยุติแล้ว จำนวน ๖๕ เรื่อง อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๑๕ เรื่อง จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๒ รายงานผลการดำเนินการของคณะกรรมการเฉพาะกิจ เพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตาม มาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบ ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐเดือนพฤศจิกายน – เดือนธันวาคม ๒๕๕๑ และเดือน มกราคม ๒๕๕๒

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ในช่วงเดือนพฤศจิกายน – เดือนธันวาคม ๒๕๕๑ และเดือนมกราคม ๒๕๕๒ คณะกรรมการเฉพาะกิจ เพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน ของรัฐ ได้มีการพิจารณาเรื่องร้องเรียนให้แก่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ รวม ๙ เรื่อง ซึ่งเป็นเรื่องที่ยังอยู่ระหว่างการพิจารณา ๖ เรื่อง และเป็นเรื่องที่ยุติแล้ว ๑ เรื่อง สาเหตุที่ดำเนินการล่าช้า เนื่องจากในระยเวลาดังกล่าวยังไม่มีประธานคณะกรรมการฯ ดำเนินงานจึงไม่ได้มีการจัดประชุม ต่อมาในการประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๑ ที่ประชุม ให้ความเห็นว่า แม้ยังไม่มีการแต่งตั้งประธานคณะกรรมการฯ คนใหม่แทนประธานคนเดิมที่ ลาออกไป คณะกรรมการที่เหลืออยู่สามารถเลือกกรรมการท่านหนึ่งท่านใดทำหน้าที่แทนได้ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงได้ประสานอนุกรรมการจัดประชุมพิจารณา เรื่องที่ยังค้างพิจารณาในเดือนมกราคม ๒๕๕๒ ซึ่งขณะนี้ยังอยู่ระหว่างการดำเนินการของ คณะกรรมการฯ จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๓ รายงานผลการวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผย ข้อมูลข่าวสารเดือนพฤศจิกายน – เดือนธันวาคม ๒๕๕๑ และเดือนมกราคม ๒๕๕๒

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ในช่วงเดือนพฤศจิกายน – เดือนธันวาคม ๒๕๕๑ และเดือนมกราคม ๒๕๕๒ มีผลคำวินิจฉัยของ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับ ใช้กฎหมาย รวม ๓๒ เรื่อง คือ คำวินิจฉัยที่ สก ๑๒๑/๒๕๕๑ – ๑๔๕/๒๕๕๑ และ สก ๑/๒๕๕๒ –

๓/๒๕๕๒ โดยเป็นเรื่องที่พิจารณาเกินกำหนดเวลา ๖๐ วัน จำนวน ๒๗ เรื่อง เนื่องจากต้องรอเอกสารจากหน่วยงาน มีผลคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยสาขาเศรษฐกิจ และการคลังของประเทศ รวม ๑ เรื่อง คือ คำวินิจฉัยที่ ศค ๒/๒๕๕๑ ซึ่งเป็นการพิจารณาที่เกินกำหนดเวลา ๖๐ วัน และมีผลคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของคณะกรรมการวินิจฉัยสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย ๑ เรื่อง เนื่องจากคณะกรรมการพิจารณาแล้ว พบว่าเป็นการอุทธรณ์ที่ไม่อยู่ภายใต้อำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

สำหรับคำวินิจฉัยที่น่าสนใจ คือ คำสั่งที่ ศค ๔/๒๕๕๑ เรื่องอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เกี่ยวกับหนังสือรายงานของเจ้าคณะภาค ๓ อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า พระราชสิทธิชัยมุนี เจ้าอาวาสวัดบ้านใหม่สิริวัฒนาราม อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท ผู้อุทธรณ์ ได้รับพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช ให้ออกจากตำแหน่ง จึงมีหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติขอสำเนาหนังสือรายงานของเจ้าคณะภาค ๓ ที่มีถึงมหาเถรสมาคมเกี่ยวกับผู้อุทธรณ์ ซึ่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยให้เหตุผลว่า การขอถ่ายเอกสารที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นเอกสารรายงานเรื่องความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ทางการปกครองคณะสงฆ์ และเป็นเอกสารประกอบในการพิจารณาของมหาเถรสมาคม จึงมิควรให้เปิดเผยหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องดังกล่าว เนื่องจากการเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใดได้ตามมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสือถึงประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ซึ่งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๓๕ บัญญัติให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา ๑๗ และคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕ อันเป็นคำสั่งเกี่ยวกับการไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการและการบริหารราชการทางปกครองของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นเรื่องของฝ่ายอาณาจักร ผู้อุทธรณ์เป็นพระภิกษุและขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการให้พระสังฆาธิการออกจากตำแหน่งซึ่งอยู่ในความครอบครองของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง คือ

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งบัญญัติให้คณะสงฆ์อยู่ภายใต้การปกครองของมหาเถรสมาคม โดยมหาเถรสมาคมมีอำนาจหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปโดยเรียบร้อย และมีอำนาจตรากฎหมายมหาเถรสมาคมเพื่อจัดระเบียบการปกครองของคณะสงฆ์ รวมทั้งกำหนดโทษหรือวิธีลงโทษทางการปกครองสำหรับพระภิกษุและสามเณรที่ประพฤติให้เกิดความเสียหายแก่พระศาสนาและการปกครองของคณะสงฆ์ได้ จะเห็นได้ว่า การปกครองของคณะสงฆ์อันเป็นฝ่ายศาสนจักรมีกฎหมายวางระบบไว้เป็นการเฉพาะแตกต่างหากจากระบบการปกครองของฝ่ายบริหารหรือฝ่ายอาณาจักร ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการให้พระสังฆาธิการออกจากตำแหน่งเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการของมหาเถรสมาคม และเป็นข้อมูลข่าวสารของฝ่ายศาสนจักร แม้จะอยู่ในความครอบครองสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ก็ตาม แต่ต้องถือว่า กรณีนี้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติครอบครองข้อมูลข่าวสารแทนมหาเถรสมาคม มิใช่ข้อมูลข่าวสารของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติโดยตรง ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจึงมิใช่ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะมีคำสั่งให้เปิดเผยหรือมิให้เปิดเผยได้ และไม่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ ที่จะพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ฉะนั้น คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์นี้ไว้พิจารณา จะเห็นว่า คำสั่งนี้ถือเป็นการวางกรอบอำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ใ้บุคคลทั่วไปได้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น ถึงกรอบและขอบเขตของการใช้สิทธิตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่มีข้อจำกัดของอำนาจการบังคับใช้อยู่ จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

ที่ประชุมมีความเห็นดังนี้

นายกิตติศักดิ์ ปรกิติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า การเปิดเผยข้อมูลของหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในองค์กรทางศาสนา จะเป็นปัญหาที่คาบเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลของหน่วยงานที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายโดยเฉพาะ เช่น องค์กรศาสนาในศาสนาต่างๆ จะอยู่นอกขอบเขตของกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการหรือไม่ ซึ่งแท้จริงแล้วควรอยู่ในขอบเขตของกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ แต่การที่คณะกรรมการวินิจฉัยฯ ได้วินิจฉัยในลักษณะเจตนาประสงค์ให้มีการแบ่งแยกฝ่ายอาณาจักรและฝ่ายศาสนจักรออกจากกัน กรณีนี้เคยเกิดขึ้นในต่างประเทศ นั้นหมายความว่า จะต้องมีการกำหนดให้ฝ่ายศาสนจักรวางหลักเกณฑ์ในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในด้านการปกครอง

ของฝ่ายศาสนจักร โดยมีมาตรฐานขั้นต่ำอย่างน้อยเท่ากับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงจะสามารถเปิดให้เรื่องราวเหล่านี้เป็นอิสระของฝ่ายศาสนจักรได้ ตราบใดที่ยังไม่มีความชัดเจนเหล่านี้ เห็นควรเป็นเรื่องที่คณะกรรมการวินิจฉัยฯ จะต้องพิจารณากำหนดหน่วยงานไว้ในมาตรา ๔ ว่าเป็นหน่วยงานของรัฐไว้ก่อน แล้วเปิดโอกาสให้เป็นอิสระออกไปได้ในเวลาที่หน่วยงานของรัฐนั้นๆ ได้มีการออกระเบียบข้อบังคับ ซึ่งมีมาตรฐานอย่างต่ำเท่ากับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ เพราะมิฉะนั้น สิทธิของประชาชนในการที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับหน่วยงานของศาสนจักร จะไม่ได้รับการคุ้มครอง คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ควรนำเรื่องนี้เข้าพิจารณา กำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนต่อไป

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า เห็นควรรับทราบ และรับเป็นข้อสังเกตที่จะไปดำเนินการต่อไป

นายกิตติศักดิ์ ปรกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมเรื่องเกี่ยวกับเรื่องคำวินิจฉัยว่า มีผลคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมและการเกษตร ที่ ๓/๒๕๕๑ ซึ่งควรจะหยิบยกเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เนื่องจากกระทบต่อกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ คือเรื่องที่มีประชาชนขอดูรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมของบริษัทโรงกลั่นเหล็กสหวิทย์ฯ เหตุเกิดประมาณเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๑ ปรากฏว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาไม่เปิดเผยข้อมูล ผู้ขอจึงร้องไปทางคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีอำนาจที่จะขอเอกสาร แต่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมปฏิเสธ เมื่อปฏิเสธคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแทนที่จะใช้อำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กลับมาใช้กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นการเข้าใจคลาดเคลื่อนของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งคณะกรรมการวินิจฉัยฯ พิจารณาแล้วจึงสั่งยกอุทธรณ์ เพราะอันที่จริงแล้วเป็นเรื่องที่หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามกฎหมายสิทธิมนุษยชนมาตั้งแต่ต้นแล้ว ควรมีการหยิบยกเรื่องนี้เข้ามาศึกษาเพิ่มเติมเพื่อหาวิธีแก้ไข

เลขาฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ชี้แจงว่า ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ได้พิจารณาเรื่องนี้อย่างละเอียด โดยเชิญหน่วยงานมาชี้แจง เหตุผลสำคัญคือการรายงานเรื่องเกี่ยวกับผลกระทบสิ่งแวดล้อมนั้น คณะกรรมการวินิจฉัยฯ ได้พิจารณาว่าสมควรเปิดเผยในทางปฏิบัติหน่วยงานก็เปิดเผยอยู่แล้ว แต่ในช่วงการเสนอรายงานศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ ถ้ามีการเปิดเผยจะทำให้มีผลกระทบต่อการศึกษาของ

คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ ดังนั้นในทางปฏิบัติที่ผ่านมา หากอยู่ในขั้นการพิจารณาของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ จะไม่เปิดเผย นอกจากนี้ ก่อนที่จะเสนอเข้าสู่คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ ได้มีการเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้วตามระเบียบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ คณะกรรมการวินิจฉัยฯ จึงเห็นชอบที่จะปิดจนกว่าคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญจะพิจารณาเสร็จ แล้วจึงเปิดเผยให้เข้าตรวจสอบได้ ซึ่งทางบริษัทเองยินดีเปิดเผยให้ทั้งหมด เรื่องนี้เป็นเรื่องที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมองเห็นความสำคัญ จึงได้ร่วมกับทางสถาบันสิ่งแวดล้อม จัดสัมมนาทางวิชาการร่วมกัน เพื่อพิจารณาเรื่องรายงานสิ่งแวดล้อมที่ควรเปิดเผยเอกสารใดบ้างต่อประชาชน เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลมากขึ้น (ซึ่งรายละเอียดจะปรากฏในวาระ ๕.๒ ของการประชุม)

นายกิตติศักดิ์ ปรกิติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ประเด็นการพิจารณาว่ารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเข้าข่ายตามมาตรา ๑๕ วงเล็บใด การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เมื่อเปิดเผยจะส่งผลกระทบต่อส่วนใดเสียหรือได้รับการคุ้มครองของบุคคลอื่นอย่างไร เป็นเรื่องที่ต้องนำขึ้นพิจารณา เพราะการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารทั้งหมดกับประชาชน ให้ประชาชนมีสิทธิในการตรวจสอบว่าจริงเท็จหรือไม่เพียงใด หากมีการบิดเบือนจะไม่สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ ในขณะเดียวกัน การปกปิด จะเป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดการปล่อยข่าวลือต่างๆ เมื่อไม่สามารถตรวจสอบได้จะเกิดปัญหาใหญ่ตามมา ซึ่งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการควรหาทางกำหนดแนวทางการดำเนินงานให้เกิดความชัดเจน

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๔ รายงานผลการดำเนินการของคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณา

ส่งเรื่องอุทธรณ์เดือนพฤศจิกายน – เดือนธันวาคม ๒๕๕๑ และเดือนมกราคม ๒๕๕๒

เลขาฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ในช่วงเดือนพฤศจิกายน – เดือนธันวาคม ๒๕๕๑ และเดือนมกราคม ๒๕๕๒ คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาส่งเรื่องอุทธรณ์ได้พิจารณาส่งเรื่องให้แก่คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย ในช่วงเดือนพฤศจิกายน จำนวน ๒๒ เรื่อง ในเดือนธันวาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๑๓ เรื่อง และในเดือนมกราคม ๒๕๕๒ จำนวน ๑๕ เรื่อง สาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมและการเกษตร จำนวน ๑ เรื่อง รวมจำนวน ๑๖ เรื่อง จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๕ การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า เนื่องจาก นายมานิจ สุขสมจิตร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ลำดับที่ ๘ ได้ขอลาออกจากการเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๑ ในการนี้ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสุชุมพงศ์ โง่นคำ) ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในขณะนั้น เห็นชอบให้ นายเรืองชัย ทรัพย์นิรันดร์ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนนายมานิจ สุขสมจิตร ตั้งแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติแต่งตั้งจนถึงวันครบกำหนดวาระดำรงตำแหน่งในวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๓ และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ส่งเรื่องการแต่งตั้งให้นายเรืองชัย ทรัพย์นิรันดร์ เป็นกรรมการในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๑

คณะรัฐมนตรี ในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ได้มีมติอนุมัติแต่งตั้ง นายเรืองชัย ทรัพย์นิรันดร์ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ลำดับที่ ๘ แทนนายมานิจ สุขสมจิตร ตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เป็นต้นไป จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

มติ ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ แต่งตั้งประธานอนุกรรมการเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน และประธานอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า เนื่องจาก นายมานิจ สุขสมจิตร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้ขอลาออกจากการเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๕๑ ทำให้ตำแหน่งประธานอนุกรรมการเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน และประธานอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการ

กรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ ต้องสิ้นสุดลงด้วย ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำวาระนี้ เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๑ โดยที่ประชุมมีมติให้เลื่อนการพิจารณาในประชุมครั้งนี้ จึงขอหารือที่ประชุมว่าจะเห็นควรมอบหมายให้ นายเรืองชัย ทรัพย์นิรันดร์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อสารมวลชน ทำหน้าที่ประธานอนุกรรมการเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน ในส่วนอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ฯ เสนอให้กรรมการพิจารณา ซึ่งในการปฏิบัติที่ผ่านมา จะแต่งตั้งจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ หรือผู้แทนหน่วยงานที่เป็นกรรมการในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นประธาน

ที่ประชุมมีความเห็นดังนี้

นายกิตติศักดิ์ ปรกิติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ ทำหน้าที่สอบสวนความมีอยู่จริงของเอกสารที่แจ้งว่าหายหรือไม่มีอยู่ โดยทั่วไปการปฏิบัติงานที่ผ่านมา ใช้วิธีประชุมและเรียกให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบข้อมูลนั้น เข้ามาชี้แจง การสอบสวนจากหลักฐานจึงมีน้อย เห็นควรปรับปรุงครั้งในการดำเนินการ จะต้องมีการมีเจ้าพนักงานสอบสวนในด้านข้อมูลข่าวสาร มีผู้ตรวจการแผ่นดินในเรื่องข้อมูลข่าวสาร ลักษณะการทำงานเป็นผู้ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ เข้าตรวจสอบข้อมูล ข้อเท็จจริง ลดรูปแบบการทำงานแบบประชุมลง เป็นการทำงานที่ทำงานด้านบริหารมากขึ้น เมื่อมีประเด็นข้อขัดแย้ง ที่ต้องประชุมลงมติจึงจะค่อยประชุม กรณีนี้ ควรมอบอำนาจให้ประธานฯ พิจารณาปรับการจัดองค์กรของคณะอนุกรรมการฯ ตามมาตรา ๓๓ ลดการประชุมและเน้นเรื่องการสอบสวนให้เกิดผลงานจริงๆ มากกว่า

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า เห็นควรมอบหมายให้ นายเดชอุดม ไกรฤทธิ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ นายกสุมาคม ทนายความ ดำรงตำแหน่งประธานอนุกรรมการฯ ตามมาตรา ๓๓ สำหรับเรื่องการปรับโครงสร้างการทำงานของคณะอนุกรรมการฯ ตามมาตรา ๓๓ ให้มีความกระชับ และลดขั้นตอนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จะรับไปพิจารณาดำเนินการต่อไป

มติ ที่ประชุมมีมติดังนี้

๑. มอบหมายให้ นายเรืองชัย ทรัพย์นิรันดร์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ดำรงตำแหน่งประธานอนุกรรมการเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน

๒. มอบหมายให้ นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ดำรงตำแหน่งประธานอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ

๓. ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการรับเรื่องการปรับโครงสร้างการทำงานของคณะอนุกรรมการฯ ตามมาตรา ๓๓ ให้มีความกระชับและลดขั้นตอนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ไปพิจารณาดำเนินการต่อไป

๔.๒ นายธีรชัย กอวรกุล ขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน ๒ คณะ

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบกรณี นายธีรชัย กอวรกุล ขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน ๒ คณะ คือคณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน และคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ สืบเนื่องจากกรณีนายธีรชัย กอวรกุล มีหนังสือถึงสำนักการโยธาเพื่อขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพิจารณาในการขออนุญาตสร้างสิ่งปลูกสร้างในที่ดินราชพัสดุบริเวณตลาดใหม่คอนเมือง สำนักการโยธาได้แจ้งเปิดเผยข้อมูลบางส่วน แต่บางส่วนแจ้งว่าไม่มีข้อมูล นายธีรชัย กอวรกุล จึงร้องเรียนต่อคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน โดยอ้างว่าหน่วยงานแจ้งผลการพิจารณาไม่เป็นไปตามกฎหมาย ให้ไม่ตรงตามคำขอ ซึ่งกรณีนี้ คณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า หน่วยงานได้ปฏิบัติถูกต้องแล้ว และแนะนำให้นายธีรชัย กอวรกุล ใช้สิทธิร้องเรียนเพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานแจ้งว่าไม่มี ต่อมานายธีรชัย กอวรกุล ได้ร้องเรียนมายังคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการกรณี

ร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ เพื่อขอให้ตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่อ้างว่าไม่มีด้วย ซึ่งผลการดำเนินการของคณะกรรมการทั้ง ๒ คณะ ได้มีการแจ้งผลให้นายธีรชัย กอวรกุล ทราบตลอด แต่นายธีรชัย กอวรกุล ยังคงเห็นว่าเป็นการกระทำที่ไม่ชอบ โดยอ้างว่าคณะกรรมการทั้ง ๒ คณะ กระทำโดยแอบอ้างอำนาจของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ให้ตรวจสอบการกระทำที่มิชอบของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยเห็นว่าเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการขาดความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบระบบข้อมูล ความรู้ด้านกฎหมาย ปกครอง และใช้อำนาจไม่ถูกต้อง ขณะเดียวกันนายธีรชัย กอวรกุล ได้นำเรื่องไปฟ้องต่อศาลปกครอง แต่ศาลปกครองมีคำสั่งไม่รับฟ้อง ซึ่งนายธีรชัย กอวรกุล เห็นว่า การที่ศาลปกครองมีคำสั่งไม่รับฟ้อง เป็นเพราะเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทำคำให้การต่อศาลปกครอง ไม่ถูกต้อง โดยให้ข้อมูลต่อศาลว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการไม่ใช่คณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเท่านั้นที่มีอำนาจ ทำให้ศาลปกครองเชื่อ และมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องคดีไว้พิจารณา ซึ่งนายธีรชัย กอวรกุล แจ้งว่า ทำให้เกิดความเสียหาย จึงได้มีหนังสือร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการว่า คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นไปโดยพื้นฐานที่ขาดจริยธรรม และมอบอำนาจที่ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงขอให้เพิกถอนคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน จึงได้นำข้อร้องเรียนของนายธีรชัย กอวรกุล มาพิจารณา ในเรื่องอำนาจการแต่งตั้งที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ แต่งตั้งคณะกรรมการทั้ง ๒ คณะ ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๔ ของกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ และได้มีข้อสังเกตเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำสั่งศาลปกครอง ที่มองว่าเรื่องนี้ ทางคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนได้ดำเนินการถูกต้อง และการแจ้งผลต่อนายธีรชัย กอวรกุล เป็นการแจ้งผลที่เป็นไปตามอำนาจที่ได้รับมอบทุกประการแล้ว

ฝ่ายเลขานุการฯ จึงเสนอข้อสังเกตของคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนดังกล่าว เพื่อให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ รับทราบและเห็นชอบผลการดำเนินของคณะกรรมการฯ และยืนยันการแต่งตั้งคณะกรรมการ ทั้ง ๒ ชุดในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการชอบด้วยกฎหมายแล้ว จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา

มติ ที่ประชุมรับทราบ และเห็นชอบการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน และยืนยันการแต่งตั้งคณะกรรมการ ทั้ง ๒ ชุดในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ที่ประชุมได้เห็นชอบให้นำวาระที่ ๕.๑ และวาระที่ ๕.๓ เรื่องพิจารณาของนายธีรชัย กอวรกุล ขึ้นมาพิจารณาลำดับต่อไป เนื่องจากเป็นเรื่องที่ต่อเนื่องกัน และให้นำวาระที่ ๔.๓ เรื่องการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งเป็นประเด็นในเชิงวิเคราะห์ ไปพิจารณาเป็นเรื่องสุดท้าย

๔.๓ ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่าสืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งที่ ๔/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้กรรมการทุกท่านนำร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. กลับไปพิจารณาในรายละเอียดอีกครั้งหนึ่ง เพื่อเสนอต่อที่ประชุมในการประชุมครั้งต่อไป ซึ่ง นายกิตติศักดิ์ ปรกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) เสนอความเห็น ดังนี้

(๑) โครงสร้างคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ควรปรับลดจำนวนกรรมการลงให้เหลือเพียง ๕ ตำแหน่ง

(๒) คำว่า “นิยามของหน่วยงานรัฐ” ซึ่งตามร่างกฎหมายที่เสนอ ได้เสนอให้ข้อมูลข่าวสารจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารสาธารณะ จะทำให้กฎหมายมีผลบังคับแคบไป และการกำหนดให้หน่วยงานของรัฐ หมายถึงหน่วยงานที่ใช้อำนาจปกครอง อาจจะทำให้กฎหมายมีผลบังคับแคบลงเช่นกัน เห็นควรใช้วิธีการที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้มีมติไว้แล้วว่า ให้ประกาศเป็นกฎกระทรวงว่าด้วยหน่วยงานอื่นที่เป็นหน่วยงานของรัฐตามความนัยมาตรา ๔ ของกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ จะเหมาะสมกว่า

(๓) ความหมายของข้อมูลส่วนบุคคล ในร่างกฎหมายให้หมายถึงพฤติกรรมของบุคคลไว้ด้วย ซึ่งข้อความเดิมมีความหมายครอบคลุมอยู่แล้ว การกำหนดให้ชัดเจนจะทำให้เกิดความไม่ชัดเจนในทางปฏิบัติขึ้นได้ ควรจะปล่อยให้เป็นที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ในการพิจารณาวินิจฉัยเป็นรายกรณีมากกว่า

(๔) การเปลี่ยนคำว่า “เอกสารประวัติศาสตร์” เป็น “เอกสารจดหมายเหตุ” การใช้ถ้อยคำเดิมมีความบกพร่องอย่างไร

(๕) การพิจารณากำหนดข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ ให้มีการแบ่งแยกเป็นข้อมูลข่าวสารลับ และข้อมูลข่าวสารปกปิด เป็นเรื่องที่เข้าใจได้ยาก การแยกแยะไม่น่าจะเหมาะสม

(๖) การให้ความคุ้มครองแก่เจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๐ ในเรื่องนี้ร่างกฎหมายเดิมได้ให้ความคุ้มครองไว้หมดแล้ว แล้วมีการกำหนดโทษกับหน่วยงานรัฐด้วย แต่ในร่างใหม่ชี้ว่าหน่วยงานรัฐอาจไม่ต้องรับผิดชอบได้ ซึ่งไม่ถูกต้อง

ฝ่ายเลขานุการฯ จึงเสนอที่ประชุม เพื่อพิจารณา และขอรับฟังความคิดเห็นจากท่านกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการท่านอื่นเพิ่มเติมด้วย

ที่ประชุมมีความเห็นดังนี้

เลขานุการฯ (นางวนิดา ลักการโกศล) เสนอความเห็นว่าการนำร่างกฎหมายเสนอเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา ถ้าใช้ร่างกฎหมายฉบับเดิม ซึ่งคณะรัฐมนตรีเคยรับหลักการและส่งเข้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติไปแล้ว จะสามารถเสนอคณะรัฐมนตรีส่งรัฐสภาได้เลย แต่ในร่างเดิมนั้นมีหลายประเด็นซึ่งยังไม่ได้รับการแก้ไข ฉะนั้น การแก้ไขและส่งตามร่างเดิมจะไม่สมประโยชน์ต่อเจตนารมณ์ในการแก้ไขปรับปรุงร่างกฎหมายฉบับนี้ขึ้นใหม่ อย่างไรก็ดี ร่างใหม่ที่เสนอมีการแก้ไขในหลายจุด ที่จะสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะนี้ได้ จึงควรนำมาพิจารณาว่าจะมีการปรับปรุงร่างกฎหมายฉบับนี้อย่างไร

นายพรชัย ด้านวิวัฒน์ (ผู้แทนปลัดกระทรวงการต่างประเทศ) ให้ข้อสังเกตว่า ในมาตรา ๑๖/๑ เรื่องระยะเวลาในแง่ของเอกสารที่เป็นชั้นความลับ ชั้นลับที่สุด ลับมาก ในแง่หลักการต้องมีการประกาศอย่างเป็นทางการว่ามีได้เป็นความลับอีกต่อไป เพื่อความสะดวกในการเก็บรักษา ไม่เป็นภาระต่อหน่วยงาน รวมทั้งสถานที่ในการเก็บรักษาด้วย ในส่วนชั้นลับที่สุด การกำหนดว่าเมื่อพ้น ๒๕ ปีแล้วต้องเปิดเผย อาจจะทำไม่ได้ เนื่องจากจะมีปัญหาในแง่ของความมั่นคง ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศไม่สนับสนุน

ประธานฯ (นายกิตติ ลิ้มชัยกิจ รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี แทนประธานฯ) ให้ข้อสังเกตว่า เรื่องการกำหนด เวลาของชั้นความลับ เสนอโดยนายเชิรชัย ณ นคร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ นั้น แท้จริงมีระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔

และระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งจะแย้งกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ แต่ในทางปฏิบัติต้องใช้กฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยเป็นหลัก

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า การปล่อยให้รัฐสภาแก้กฎหมายของฝ่ายบริหาร โดยไม่สนใจในหลักการการแก้ไข จะไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของฝ่ายบริหารได้ ในฐานะที่เคยเป็นรองประธานคนที่ ๒ ของคณะกรรมการการตรวจร่างกฎหมายเจตนารมณ์ ส่วนใหญ่แล้วกฎหมายที่เสนอมามากจะอยู่ในรูปแบบเดิมๆ หลักการและเหตุผลการแก้ไขกฎหมายนี้เป็นเงื่อนไขรัฐธรรมนูญฉบับ ๒๕๕๐ ใช่หรือไม่ ต้องพิจารณาว่าพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีส่วนใดบ้างที่ต้องแก้ไข โครงสร้างทั้งหมดหรือเฉพาะส่วน หากแก้ไขเฉพาะส่วน ควรมีบันทึกรายละเอียดประกอบว่าแก้ไขส่วนใดอย่างไร จะช่วยให้การพิจารณาทำได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น ซึ่งประเด็นหลักการและเหตุผลที่สำคัญ จะทำให้เกิดความชัดเจนและบรรลุตามวัตถุประสงค์ และสามารถชี้แจงต่อคณะกรรมการการตรวจร่าง หรือคณะกรรมการกฤษฎีกาได้อย่างชัดเจนและตรงประเด็น

นางรวมพร วุฒิสงห์ชัย (ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ) ให้ข้อสังเกตว่า ในเรื่องบทเฉพาะกาล สำนักงานประมาณได้เคยเสนอความเห็นไว้ในการสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นในการปรับปรุงร่างกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และการพัฒนาการดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ในวันจันทร์ที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ ณ โรงแรมรามาร์คเด็นท์ แต่ไม่ปรากฏในร่างกฎหมายฉบับนี้ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นต้องระบุในร่างในเรื่องเกี่ยวกับการให้โอนบรรดากิจการทรัพย์สิน สิทธิหนี้สิน และงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ตามกฎหมายใหม่หน่วยงานนี้จะสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี หากไม่เขียนถ้อยคำนี้ไว้ในบทเฉพาะกาล ในช่วงเปลี่ยนผ่านจะมีปัญหาในการใช้เงินงบประมาณ เพราะบางหน่วยงานที่ร่างพระราชบัญญัติผ่านการพิจารณาแล้วแต่ลืมใส่เมื่อถึงเวลาเปลี่ยนสังกัดแล้ว พบว่ามีปัญหาในการเบิกจ่ายงบประมาณ เห็นควรระบุข้อความดังกล่าวไว้ในร่างกฎหมายด้วย

ประธานฯ (นายกิตติ ลิ้มชัยกิจ รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี แทนประธานฯ) ให้ข้อสังเกตว่า รูปแบบการบริหาร สามารถพิจารณาในขั้นตอนการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาได้

นางจุรี วิจิตรวาทการ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ควรมีกลไกยืนยันวัตถุประสงค์การแก้ไขของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของรัฐสภา ควรมีผู้แทนคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการอยู่ในคณะกรรมการพิจารณาเพื่อยืนยันวัตถุประสงค์การแก้ไขหรือไม่อย่างไร

นายครรชิต มัลลียงศ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า บทบาทหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการขยายขอบเขตมากขึ้น คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการควรร่วมกันพัฒนาการดำเนินงานในด้านวิชาการและการจัดระบบระเบียบต่างๆ ในด้านข้อมูลข่าวสารเพิ่มมากขึ้น เช่น เรื่องมาตรฐานข้อมูลข่าวสาร การเก็บรักษาข้อมูล ระดับการเข้าถึงข้อมูล และการคุ้มครองข้อมูล ซึ่งจะเป็นปัญหาในอนาคต เพราะปัจจุบันหน่วยงานรัฐยังขาดการบูรณาการร่วมกันให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติงานและการทำงานที่ซ้ำซ้อน ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญควรเร่งดำเนินการเพื่อให้บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น ในส่วนของคำว่าปลอดภัย เห็นควรใช้สองคำคือ “มั่นคง” และ “ปลอดภัย” เนื่องจากมีความหมายต่างกันจะได้ครบถ้วนในส่วนของสาระ และครอบคลุมไปถึงกฎหมายอื่น ซึ่งใช้คำว่า “มั่นคง” และ “ปลอดภัย” ในความหมายที่แตกต่างกัน เช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งใช้คำที่แตกต่างไป เช่น ใช้คำว่า “มั่นคง” “ปลอดภัย” ซึ่งเป็นคนละความหมาย มั่นคง หมายถึงความมั่นคง ซึ่งตรงกับความหมายของทางทหาร แต่ความมั่นคงด้านข้อมูล มีความหมายถึงข้อมูลที่จะไม่สามารถแก้ไขได้ ส่วนปลอดภัยหมายความว่าไม่สามารถขโมยไปได้ หรือแอบนำไปใช้ได้ แต่ความหมายของคำว่า “ปลอดภัย” ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับเรื่องของความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งในระยะยาวคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการต้องพิจารณาการบูรณาการทั้งระบบให้เป็นหนึ่งเดียวกัน

นายชูชัย สุภวงศ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นเครื่องมือที่สำคัญของประชาชน ถ้าตกอยู่ภายใต้โครงสร้างราชการที่ขาดความเป็นอิสระ จะทำให้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร นอกจากนั้นกลไกของราชการโดยรวมทั่วไปจำเป็นต้องทำการปฏิรูปในเรื่องข้อมูลข่าวสารความรู้ เพราะกลไกของระบบราชการไทยมีลักษณะรวมศูนย์ ทำให้มีความเชื่องช้าในการปฏิบัติงานเพื่อให้สอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์จะต้องมีการปฏิรูประบบราชการให้มีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จะต้องออกจากโครงสร้างระบบราชการ เป็นหน่วยงานอิสระ หรือเป็นองค์กรภายใต้รัฐสภา เหมือนกับผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่ว่าทำหน้าที่ในการดูแลเรื่องข้อมูลข่าวสารโดยเฉพาะ มีความเป็น

อิสระในการไปตรวจสอบปัญหาต่างๆ และต้องออกแบบให้เชื่อมโยงกับทางราชการ โดยอาศัยองค์ประกอบของกรรมการที่จะช่วยให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร อีกองค์ประกอบหนึ่ง คือให้ขึ้นกับนายกรัฐมนตรีโดยตรง แต่อาจมีความเป็นอิสระ ถ้ามีความชัดเจนว่าจะต้องหลุดจากโครงสร้างราชการ จะต้องเสนอที่มาของรูปแบบกระบวนการสรรหาและผลกระทบบ้าง แต่แต่ละรูปแบบมีผลกระทบด้านใดบ้างเพื่อนำมาเปรียบเทียบประกอบการพิจารณาต่อไป หากยังอยู่ภายใต้สำนักนายกรัฐมนตรีเช่นเดิม จะไม่สามารถก้าวพ้นอุปสรรคที่เผชิญอยู่ และเครื่องมืออื่นนี้คงจะไม่เกิดประโยชน์ต่อภาคประชาชนเท่าที่ควร สำหรับกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ที่ผ่านมามีข้อจำกัดที่ไม่เข้มข้นพอ หรือสาระหลักที่เสนอสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาไม่ควรแก้ เพราะมีหน้าที่ดูแลเรื่องเทคนิคทางกฎหมายเท่านั้น

เลขาฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ให้ข้อสังเกตว่า ถ้าพิจารณารายมาตราจะใช้ระยะเวลานานซึ่งจะหาข้อสรุปได้ยาก เห็นควรตั้งผู้แทนจากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นคณะทำงานเพื่อพิจารณาเรื่องนี้โดยเฉพาะ และนำเสนอต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในครั้งต่อไป และขอให้ได้ข้อยุติในครั้งหน้า เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในการดำเนินการต่อไป

ประธานฯ (นายกิตติ ลิ้มชัยกิจ รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี แทนประธานฯ) ให้ข้อสังเกตว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการควรเร่งมีมติให้ชัดเจนเพื่อนำเสนอร่างเข้าสู่ระบบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ซึ่งอาจจะมีข้อสังเกตอื่นๆ เสนอควบคู่ในขั้นตอนการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในการปรับแก้เพิ่มเติม ก่อนเสนอต่อรัฐสภา ซึ่งสามารถใช้อำนาจของท่านประธานฯ ได้อีกครั้ง ซึ่งจะนำเรื่องเข้าหารือกับประธานฯ และเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาต่อไป ในเบื้องต้นกฎหมายที่เสนอให้เป็นกลไกของฝ่ายบริหารไปก่อน จึงจะพัฒนาไปสู่การเป็นองค์กรอิสระหรือยกฐานะ และการพัฒนาด้านวิชาการ ซึ่งจะเป็นการดำเนินงานระยะยาวต่อไป

นายชูชัย สุภวงศ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า เจตนารมณ์ทางการเมืองเป็นเรื่องสำคัญที่สุด เพราะเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันนโยบาย เห็นควรสอบถามเจตนารมณ์ทางการเมืองของประธานฯ (นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี) ก่อน ในส่วนปัญหาขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ ถ้าอยู่ภายใต้โครงสร้างของราชการอาจจะทำให้กลไก

ที่จะช่วยทำให้สังคมมีความโปร่งใสเป็นไปได้ยากในการทำงานภายใต้โครงสร้างอำนาจรัฐ การกิจที่จะทำอะไรจะลำบากเพราะมีข้อจำกัดในการทำงาน

นางจุรี วิจิตรวาทการ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า มีหน่วยงานแห่งหนึ่งที่แยกตัวจากสำนักนายกรัฐมนตรีขึ้นเป็นกรมในกระทรวงใหม่ แต่ผลการดำเนินงานความพยายามขับเคลื่อนอยู่ระดับที่ต่ำกว่ากรม ในขณะที่ตอนอยู่ภายใต้สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีจะดำเนินการได้ดีกว่า เนื่องจากการมีของสำนักนายกรัฐมนตรี ชี้ให้เห็นว่าอำนาจของฝ่ายบริหารที่จะสนับสนุนเป็นสิ่งสำคัญมากกว่าสถานะ ดังนั้นเห็นควรดำเนินการเป็นขั้นตอน เปลี่ยนแปลงเป็นระยะๆ เพื่อปรับปรุงให้กฎหมายนี้ให้ดีขึ้น และบทบาทหน้าที่ของกรรมการชุดใหม่ ที่จะทำงานในเชิงรุกกับประชาชนมากขึ้น ในการสร้างจิตสำนึกให้กับทั้งสังคม ให้เข้าใจถึงสาระสำคัญของการเปิดเผยข้อมูล เพื่อที่จะเปลี่ยนทัศนคติ ความคิด ความเชื่อ เกี่ยวกับเรื่องการเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นส่วนที่ต้องเพิ่มเข้าไป

ประธานฯ (นายกิตติ ลิ้มชัยกิจ รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี แทนประธานฯ) ให้ข้อสังเกตว่า เห็นควรมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำร่างกฎหมายฉบับนี้ ไปปรึกษาอย่างไม่เป็นทางการ โดยนำข้อคิดเห็นของกรรมการทุกท่าน ไปประมวลให้ร่างกฎหมายครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในครั้งต่อไป ในกรณีที่ความความคิดเห็นของกรรมการท่านใดไม่ถูกบรรจุไว้ แต่จะถูกผนวกเป็นข้อคิดเห็นเพิ่มเติมประกอบของร่างกฎหมาย เพื่อเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีตามกระบวนการต่อไป

นายครรชิต มาลัยวงศ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ในฐานะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการช่วยบริหารสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เห็นควรให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการนำเสนอแผนงาน โครงการ งบประมาณในการดำเนินงานปีงบประมาณ ๒๕๕๓ เสนอที่ประชุมในการประชุมครั้งต่อไป เพื่อร่วมกันผลักดันในการทำงานในเชิงนโยบายและสนับสนุนการทำงานของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องกฎหมายและเรื่องเกี่ยวเนื่องมากขึ้น อีกทั้งการสนับสนุนด้านงบประมาณ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน พร้อมรายงานผลการประเมินจากสำนักงาน ก.พ.ร. ผลการประเมิน (KPI) ของปีที่ผ่านมา และคำรับรองในปี ๒๕๕๒

ประธานฯ (นายกิตติ ลิ้มชัยกิจ รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี แทนประธานฯ) ให้ข้อสังเกตว่า เห็นควรให้ฝ่ายเลขานุการฯ รับข้อเสนอของกรรมการทุกท่านไปดำเนินการต่อไปด้วย

มติ ที่ประชุมมีมติให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และข้อสังเกตของกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในการประชุมฯ และอาจขอรับนโยบายจากประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการไปพิจารณาปรับปรุงใหม่ โดยอาจหารือร่วมกับนายธีรชัย ฅ นคร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาอีกครั้ง ก่อนนำร่างพระราชบัญญัติเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

๕.๑ นายธีรชัย กอวรกุล ร้องเรียนกรมธนารักษ์ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ (ตามหนังสือร้องเรียน สป.รท.ตม. ที่ ๑๑๒/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๑)

เลขานุการฯ (นางวนิดา ลักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบ กรณีนายธีรชัย กอวรกุล ร้องเรียนกรมธนารักษ์ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ว่า นายธีรชัย กอวรกุล ได้ขอข้อมูลโดยระบุว่า ขอข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่สื่อให้เข้าใจได้ว่าการพิจารณาให้บังคับคดีก่อนการพิพากษาสิ้นสุด และเอกสารการมอบอำนาจให้บุคคลเป็นทนายความของกรมธนารักษ์ ที่ได้รับมอบอำนาจจากอธิบดีให้เป็นผู้ยื่นคำขอต่อศาลแพ่ง ซึ่งทั้งหมดนี้ กรมธนารักษ์ได้แจ้งขอรายละเอียดเพิ่มเติมจากนายธีรชัย กอวรกุล เพราะไม่เข้าใจว่าต้องการข้อมูลอะไร แต่นายธีรชัย กอวรกุล ได้แจ้งกับกรมธนารักษ์ว่า คำขอมีรายละเอียดครบถ้วนแล้ว กรมธนารักษ์จึงได้พิจารณาไปตามนั้น และได้แจ้งเปิดเผยคำพิพากษาให้ นายธีรชัย กอวรกุล ทราบ นายธีรชัย กอวรกุล เห็นว่า เป็นการเปิดเผยที่ไม่ตรงตามคำขอ จึงมีหนังสือถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ขอให้กำหนดมาตรการให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ระบุรายละเอียดของข้อมูลข่าวสารที่จะเปิดเผย เพื่อให้มีการตรวจสอบเบื้องต้นก่อน หมายถึงให้แจ้งผู้ขอก่อนว่าจะเปิดเผยอะไร เพื่อจะได้ตอบว่าข้อมูลที่เปิดนั้นตรงหรือไม่ตรงตามที่ขอ คณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีนี้นายธีรชัย กอวรกุล ควรเข้าไปดูเอกสารที่กรมธนารักษ์แจ้งเปิดเผยก่อน หากเห็นว่าไม่มีข้อมูลที่ต้องการ ให้อธิบายให้เจ้าหน้าที่เข้าใจว่าหมายถึงเอกสารอะไร ต่อมานายธีรชัย กอวรกุล ได้มีหนังสือถึงคณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนแจ้งว่า ได้ประสานอย่างไม่เป็นทางการกับเจ้าหน้าที่แล้ว ซึ่งได้แจ้งว่าจะเปิดเผยคำพิพากษาของศาลแพ่ง ซึ่งนายธีรชัย กอวรกุล เห็นว่า ผู้ที่ตอบเช่นนี้ไม่ใช่ผู้มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง และเป็นการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่ตรง

ตามคำขอ จึงได้มีหนังสือโต้แย้งคำสั่งไป และขณะนั้นได้แจ้งว่ากรมธนารักษ์ยังไม่ตอบหนังสือ จึงขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนดมาตรการให้มีการระบุนายละเอียดของข้อมูล ที่จะเปิดเผยเพื่อให้ตรวจสอบก่อน นายธีรชัย กอวรกุล ร้องเรียนเพิ่มเติมว่า การที่คณะกรรมการ พิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนแจ้งให้ไปตรวจดูเอกสารก่อนนั้นเป็นการดำเนินการที่ผิดพลาด ของคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน ต่อมาเมื่อคณะกรรมการฯ ได้ประสาน กับกรมธนารักษ์ได้ทราบว่า ได้แจ้งผลการพิจารณาข้อโต้แย้งของนายธีรชัย กอวรกุล ให้นายธีรชัย กอวรกุล ทราบแล้ว โดยแจ้งว่าไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารการพิจารณาให้บังคับคดีแพ่งก่อน การพิพากษาสิ้นสุดและเอกสารการมอบอำนาจ ซึ่งคณะกรรมการฯ เห็นว่า เมื่อหน่วยงานแจ้งว่า ไม่มีข้อมูล จึงถือว่าเป็นการแจ้งผลตามพระราชบัญญัติแล้ว หากผู้ร้องไม่เชื่อให้ใช้สิทธิร้องเรียน คณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบ ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐได้ แต่อย่างไรก็ดี ก่อนที่ฝ่ายเลขานุการฯ จะแจ้งผลให้นายธีรชัย กอวรกุล ทราบ นายธีรชัย กอวรกุล ได้มีหนังสือร้องเรียนเพิ่มเติมมาอีกว่า ผลการพิจารณาของ กรมธนารักษ์นั้น ไม่ชัดเจนว่ามีการบังคับคดีอย่างไร ซึ่งในเรื่องนี้คณะกรรมการพิจารณาและ ให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนพิจารณาว่า การร้องเรียนเพิ่มเติมนี้ไม่ได้เป็นการโต้แย้งการไม่ปฏิบัติตาม กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ แต่เป็นการโต้แย้งในข้อเท็จจริงในการดำเนินงานของกรมธนารักษ์ ซึ่งไม่ใช่อำนาจของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ นายธีรชัย กอวรกุล จึงร้องเรียนเพิ่มเติม ว่า เลขานุการของคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนใช้อำนาจคณะกรรมการ ข้อมูลข่าวสารของราชการจำกัดสิทธิการร้องเรียนโดยแจ้งไม่รับเรื่องร้องเรียน ทั้งหมดนี้ให้ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาว่า ตัวเลขานุการฯ ได้ใช้อำนาจไม่ถูกต้อง และ คณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน ได้ใช้อำนาจไม่ถูกต้องเช่นกัน ขอให้ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณา คณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่อง ร้องเรียน มีความเห็นว่า ได้ดำเนินการถูกต้องตามกฎหมายและตามอำนาจที่ได้รับมอบหมายแล้ว จึงเสนอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณา หากเห็นชอบให้ยืนยันผลการดำเนินการ ของคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน เพื่อฝ่ายเลขานุการฯ จะได้แจ้งให้นายธีรชัย กอวรกุล ทราบต่อไป จึงเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณา

มติ ที่ประชุมรับทราบ และเห็นชอบการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน และแจ้งผลการพิจารณาให้นายธีรชัย กอวรกุล ทราบต่อไป

๕.๒ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย เสนอขอให้กำหนดข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และสุขภาพ เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๕ (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า สถาบันสิ่งแวดล้อมไทยได้ส่งข้อเสนอขอให้กำหนดข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๕ (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งในเรื่องนี้สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย เครือข่ายธรรมชาติสิ่งแวดล้อมประเทศไทย กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และองค์กรภาคีอื่นๆ รวม ๓๖ องค์กร ได้ร่วมกันในการจัดสัมมนาระดมความคิดเห็นเรื่อง “การผลักดันให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจสอบได้ตามมาตรา ๕ (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐” ในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๑ หลังจากนั้นได้มีการประชุมหารืออีก ๒ ครั้ง ในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๑ เพื่อพิจารณาและยกร่างข้อเสนอที่ได้จากการสัมมนา ระดมความเห็นไปใช้ในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องต่อไป ต่อมาสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยในฐานะหน่วยงานประสานงานด้านสิ่งแวดล้อมได้ผลักดันข้อเสนอให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นข้อมูลตามมาตรา ๕ (๘) ส่งให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อพิจารณาดำเนินการ ตั้งแต่วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ทำเนียบรัฐบาลถูกกลุ่มพันธมิตรฯ ยึดครองอยู่ จึงมีอุปสรรคข้อขัดข้อง จึงไม่สามารถดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องได้ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ คณะอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้จัดการประชุมสัมมนาร่วมกับ สำนักงานแผนและนโยบายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (องค์กรเจ้าของข้อมูล) และสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย (องค์กรเสนอเรื่อง) เพื่อรับฟังข้อเสนอและข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องเบื้องต้นก่อนนำเสนอ ให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาต่อไป ซึ่งข้อมูลที่เสนอขอให้ข้อมูลข่าวสาร ตามมาตรา ๕ (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีจำนวน ๖ ประเภท ได้แก่ (๑) รายงานและข้อมูลที่จัดทำขึ้นตามกฎหมาย/กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๖ รายการ (๒) รายงานการศึกษาวิจัยและข้อมูลต่างๆ จำนวน ๑๗ รายการ (๓) รายงานการประชุม และรายงานการรับ

ฟังความคิดเห็นของประชาชน จำนวน ๖ รายการ (๔) สัญญาสัมปทาน ใบอนุญาต จำนวน ๑ รายการ (๕) นโยบาย แผน โครงการ งบประมาณ เงินกู้ จำนวน ๒ รายการ (๖) ความตกลงระหว่างประเทศ จำนวน ๓ รายการ

คณะกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ มีความเห็นเพิ่มเติมดังนี้

(๑) ข้อมูลข่าวสารตามที่เสนอบางรายการ เช่น สัญญาสัมปทาน ใบอนุญาต หรือสัญญาการเช่าใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ฯลฯ อาจเป็นกรณีที่เข้าข่ายได้ กำหนดไว้เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๕ (๖) (๑) จะเป็นการซ้ำซ้อน

(๒) ข้อมูลข่าวสารบางประเภท เช่น รายงานการประชุมของคณะกรรมการ ตามกฎหมาย หรือรายงานการประชุมขององค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ เป็นข้อมูลที่มีการกำหนด ให้เปิดเผยในส่วนที่เป็นมติของคณะกรรมการตามกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรีอยู่แล้ว หากต้อง เปิดเผยในส่วนของการประชุมเป็นการทั่วไปตามมาตรา ๕ อาจเกิดผลเสียหยาเพราะมีรายละเอียด ของการดำเนินการที่อาจเป็นข้อมูลตามมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ เป็นจำนวนมาก

(๓) ในการร่วมสัมมนาชี้แจงให้ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีเพียง สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเท่านั้น หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงพลังงาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม ฯลฯ ยังไม่ได้เข้าร่วมในการรับฟังความคิดเห็นหรือการแสดงความคิดเห็นประกอบแต่อย่างใด

(๔) ในการพิจารณาที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดข้อมูลข่าวสารบางรายการ เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๕ (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นั้น ควรมีการพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยต้องพิจารณาผลดี-ผลเสีย และผลกระทบที่เกี่ยวข้องเพื่อไม่ให้ เป็นการละเมิดสิทธิสมควรและไม่คุ้มครองประโยชน์ในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องด้วย

อย่างไรก็ดี คณะกรรมการฯ พิจารณาในเบื้องต้นดังกล่าวแล้ว เห็นว่า ข้อมูลบางรายการที่เสนอมานี้ อาจกำหนดให้เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๕ (๘) ได้ เพราะจะเป็น ประโยชน์ต่อการเข้าถึงและการตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวโดยประชาชนได้โดยสะดวก แต่ควรกำหนด ให้เฉพาะลงไปว่าเป็นข้อมูลข่าวสารใด และต้องไม่ซ้ำซ้อนกับข้อมูลตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว มิฉะนั้นจะเกิดความสับสนในการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ และในการศึกษาในรายละเอียดเพื่อจะ กำหนดให้ข้อมูลข่าวสารใดเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๕ (๘) นั้น ควรรับฟังความเห็นจากหน่วยงาน

ที่เป็นเจ้าของข้อมูลหรือมีส่วนเกี่ยวข้องประกอบการพิจารณาด้วย ดังนั้น อาจกระทำได้ทั้งการเชิญมาให้ข้อมูลประกอบ และการส่งเรื่องไปให้หน่วยงานดังกล่าวพิจารณาเพื่อให้ความเห็นประกอบการพิจารณาต่อไป

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณาว่าสมควรที่จะเห็นชอบในหลักการที่จะนำเรื่องข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมนี้เป็นข้อมูลตามมาตรา ๕ (๘) หรือไม่ และหากเห็นว่ายังมีรายละเอียดไม่เพียงพอเห็นควรมอบอนุกรรมการตอบข้อหารือฯ นำไปศึกษาในรายละเอียดอีกครั้ง เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาต่อไป จึงเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณา

ที่ประชุมมีความเห็นดังนี้

ประธานฯ ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า เรื่องข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่มีผลกระทบที่ทำให้เกิดความขัดแย้งค่อนข้างมาก ผลจากการแย่งชิงทรัพยากรระหว่างกลุ่มทุน กลุ่มที่เข้าไปใช้ทรัพยากรกับประชาชน และประชาชนเจ้าของทรัพยากร ทำให้เกิดความพยายามค้นหาข้อมูลข่าวสารในการเป็นข้อมูลในการต่อสู้กัน การให้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมบรรจุอยู่ในมาตรา ๕ (๘) จึงควรพิจารณาว่าจะต้องเปิดในส่วนใดบ้าง ที่มีขอบเขตบางประการทางกฎหมายที่เข้าไม่ถึง ในกระบวนการของการจัดทำการศึกษาเรื่องสิ่งแวดล้อมมีหลายขั้นตอน การพิจารณาจะต้องประเมินข้อดี ข้อเสียว่าจะเปิดบางส่วน หรือเปิดทั้งหมด การวางแนวทางการปฏิบัติจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ

นายพรชัย ด้านวิวัฒน์ (ผู้แทนปลัดกระทรวงการต่างประเทศ) ให้ข้อสังเกตว่า เห็นชอบในหลักการ ข้อ ๑ และข้อ ๒ ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศมีนโยบายการทูตเพื่อประชาชน มีความต้องการเปิดเผยต่อสาธารณชนอยู่ในส่วนเว็บไซต์มีการเปิดเผยในเรื่องความตกลงอยู่ระดับหนึ่ง เหตุที่มีความล่าช้าเพราะติดในขั้นตอนการดำเนินงานซึ่งอยู่ในช่วงการดำเนินการปรับปรุง ในเรื่องความตกลงดังกล่าว บางส่วนเป็นเรื่องที่รัฐธรรมนูญมาตรา ๑๕๐ เป็นตัวกำหนด ซึ่งต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญอยู่แล้ว เห็นควรใช้ประโยชน์จากพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในเรื่องการให้ข้อมูลในเรื่องกรอบการเจรจา และเรื่องที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดความซ้ำซ้อนของกฎหมายอื่น นอกจากนั้น รายละเอียดบางรายการ เช่น ความตกลงระหว่างประเทศ จำนวน ๗ รายการ ในเรื่องกรอบการเจรจา ในการจัดทำก่อนการเจรจาและก่อนเสนอขอความเห็นชอบจากรัฐสภา ในกรณีนี้ หากยังไม่ได้เสนอต่อรัฐสภา อาจจะต้องมีเงื่อนไขในเรื่องของเวลา แต่ถ้าวผ่านการพิจารณาของรัฐสภาแล้วก็น่าจะพิจารณาได้ ข้อเรียกร้องของคู่เจรจา ร่างความตกลง ส่วนใหญ่จะเป็นความลับ แต่ในเรื่องที่รัฐธรรมนูญ

ในมาตรา ๑๕๐ กำหนดว่า ให้เป็นเหมือนกับสาระของการเจรจานั้นๆ ซึ่งจะแตกต่างจากในข้อ ๖ และข้อ ๗ รายการที่นำเสนอ ในบางรายการเห็นควรพิจารณาทบทวนในรายละเอียด

นายวิจักร วิเศษน้อย (ผู้แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์) ให้ความเห็นสอดคล้องกับผู้แทนปลัดกระทรวงการต่างประเทศว่า เรื่องที่เกี่ยวกับข้อตกลงระหว่างประเทศเห็นควรดำเนินการให้แล้วเสร็จตามกระบวนการนำเสนอต่อรัฐสภาพิจารณา จึงจะนำมาเปิดเผยข้อมูลในขั้นต่อไป

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า เห็นชอบในเรื่องนี้ให้เป็นมาตรา ๕ (๘) เห็นควรที่จะเปิดเผยได้เป็นการทั่วไป ยกเว้นกรณีข้อตกลงระหว่างประเทศ ซึ่งควรให้คณะอนุกรรมการตอบข้อหารือฯ นำกลับไปศึกษาเพิ่มเติมว่าทำได้แค่ไหนอย่างไร เพราะเป็นเรื่องที่มีผลกระทบสูง

นางจุรี วิจิตรวาทการ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า เรื่องการเจรจาของภาครัฐบางเรื่อง ประชาชน กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีสิทธิและมีความต้องการรับทราบข้อมูลเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรง ฉะนั้น ควรมีการรับฟังความคิดเห็นก่อน ถ้าไปถึงขั้นพิจารณาของรัฐสภาแล้ว ประชาชนอาจจะรู้สึกว่าได้มีส่วนร่วม เห็นควรให้ประชาชนมีโอกาสดำเนินการตั้งแต่ต้น จะเป็น การลดการเกิดความขัดแย้งภายหลัง เพราะบางเรื่องเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนมาก ซึ่งคณะอนุกรรมการตอบข้อหารือฯ ควรพิจารณาหาทางออกที่จะไม่กลายเป็นชนวนของความขัดแย้งต่อไป

ประธานฯ ชี้แจงว่า ในรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๕๐ ระบุว่า ก่อนที่จะนำเรื่องที่เป็นกรอบเจรจาเข้ารัฐสภา จะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นก่อน ขณะนี้กฎหมายซึ่งรองรับรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๕๐ ได้ผ่านการพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาไปยังกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีการเร่งรัดในการดำเนินการ ในส่วนประเด็นที่ได้มีการเพิ่มเติมประธานฯ เป็นผู้เสนอความคิดเห็นในคำว่า “รับฟังความเห็นประชาชนก่อน” ควรจะต้องกำหนดให้ละเอียดในตัวกฎหมายว่า อย่างไรจึงเรียกว่ารับฟังความคิดเห็นก่อน การลงเว็บไซต์รับฟังความคิดเห็นอย่างเดียวยังคงไม่พอ กรณีเรื่องข้อตกลงระหว่างประเทศ ขอให้มีการพิจารณาว่า ควรจะเปิดเผยได้หรือไม่เพียงใด ในกรณีที่อาจจะกระทบถึงโครงการหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ ต้องมีการกำหนดรายละเอียดว่า จะสามารถเปิดเผยในขั้นตอนใดได้

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ได้รับเชิญเข้าร่วมการประชุมระหว่างกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศกับประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้แทนคณะผู้แทนเจรจาฝ่ายไทยแจ้งว่า การ ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทั้งหมดเป็นความลับ กล่าวคือเวลาเชิญไปดูร่างหรือเชิญเข้าร่วมวิเคราะห์ พิจารณาร่างระหว่างประเทศไทยกับประเทศ

สหรัฐอเมริกา แต่ให้ดูเอกสารบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับประเทศออสเตรเลีย เป็นตัวอย่างเพราะเหมือนกัน แต่ไม่สามารถให้ดูตัวจริงได้ ถึงแม้ข้อมูลจะเหมือนกันร้อยละ ๕๕ ก็เป็นเรื่องที่ไม่สมควรอย่างยิ่ง เพราะสามารถหาข้อมูลจากเว็บไซต์ของรัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้ ข้อมูลในประเทศสหรัฐอเมริกาทุกอย่างต้องเปิดเผยหมด ซึ่งกลไกการเจรจาการวางมาตรการดังกล่าวมาในขั้นต้น ทำให้เกิดความสับสนในความโปร่งใส หากสามารถตรวจสอบได้และไม่เป็นผลกระทบกับการเจรจา เห็นควรเปิดเผยขั้นตอนการตรวจสอบได้

นายกรรชิต มัลลียงส์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตดังนี้

(๑) กระบวนการที่จะจัดทำข้อมูลใช้ระยะเวลาและกำลังคนจำนวนมาก ซึ่งหน่วยงานอาจจะไม่สามารถทำได้ จะมีกลไกอย่างไรในการบริหารจัดการเอกสารจากหน่วยงานเจ้าของเรื่อง ไปจนถึงระบบการจัดเก็บและการเปิดเผย

(๒) เรื่องสถิติ ซึ่งจะต้องมีการประมวลผลการเตรียมความพร้อมด้านระบบการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลจะทำได้หรือไม่อย่างไร

(๓) ข้อมูลที่การเปิดเผยอาจส่งผลเสียด้านความมั่นคงและการก่อการร้าย จะมีวิธีการแก้ไขอย่างไรที่จะให้ปลอดภัยที่สุด เห็นควรมอบให้คณะกรรมการตอบข้อหารือฯ พิจารณาเพิ่มเติม และสอบถามผู้ที่จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานว่ามีศักยภาพในการดำเนินงานได้หรือไม่อย่างไร

มติ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบในหลักการ และมอบให้คณะกรรมการตอบข้อหารือฯ นำไปศึกษาและกำหนดในรายละเอียดกรณีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องระหว่างประเทศ และกรณีที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความมั่นคงภายในประเทศ นำเสนอต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

และเนื่องจากประธาน ฯ คิดภารกิจจำเป็นในช่วงเวลานี้ ไม่สามารถเป็นประธานในการประชุมต่อไปได้ จึงมอบหมายให้รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นายกิตติ ลิ้มชัยกิจ) ทำหน้าที่ประธานที่ประชุมต่อไป

๕.๓ กรณีนายธีรชัย กอวรกุล ไม่เชื่อคำสั่งปฏิเสธไม่มีข้อมูลข่าวสารในความครอบครองของกรมธนารักษ์ (ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุญาตและการรับรองให้ปลูกสร้างอาคารในที่ราชพัสดุ)

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า นายธีรชัย กอวรกุล ต้องการตรวจสอบการปฏิบัติงานของกรมธนารักษ์ในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการอนุญาต และการรับรองให้ปลูกสร้างอาคารในที่ราชพัสดุตามโครงการพัฒนาที่ดินตลาดใหม่ดอนเมือง จึงได้ใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยสรุปข้อเท็จจริง กล่าวคือ นายธีรชัย กอวรกุล ไม่เชื่อคำสั่งปฏิเสธไม่มีข้อมูลข่าวสารในความครอบครองของกรมธนารักษ์ ซึ่งเรื่องนี้ นายธีรชัย กอวรกุล ได้ขอข้อมูลเกี่ยวกับการที่บริษัทพัฒนาตลาดใหม่ดอนเมืองผู้มีสิทธิในการพัฒนาที่ดินในโครงการพัฒนาตลาดใหม่ดอนเมือง ๔ รายการ กรมธนารักษ์ได้แจ้งผู้ร้องไปแล้วว่า บางรายการเปิดเผยได้ บางรายการไม่มีข้อมูล ผู้ร้องจึงมีหนังสือชี้แจงคำขอเพิ่มเติม และเห็นว่ากรมธนารักษ์ไม่ได้ชี้แจงเหตุผลของการไม่มีเอกสารตามกฎหมาย จึงได้มีหนังสือร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการว่า กรมธนารักษ์ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งในการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน ได้เชิญผู้แทนกรมธนารักษ์มารับคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายแก่หน่วยงาน เช่น การตอบว่าไม่มีต้องมีการแสดงเหตุผลของการไม่มีให้ทราบด้วย ซึ่งหน่วยงานได้นำไปปฏิบัติ โดยตอบแจ้งผู้ร้องอีกครั้ง พร้อมอธิบายเหตุผลให้ทราบ แต่นายธีรชัย กอวรกุล ยังคงไม่พอใจ จึงร้องเรียนคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ตรวจสอบว่า การพัฒนาที่ดินดังกล่าวใช้วิธีปฏิบัติอย่างไร และวิธีปฏิบัติดังกล่าวได้กำหนดสิทธิการพัฒนาที่ดินโดยกระบวนการอย่างไร ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนได้มีหนังสือแนะนำให้กรมธนารักษ์พิจารณาว่า มีเอกสารตามคำขอหรือไม่ หากมีจะเปิดเผยได้หรือไม่ สำหรับประเด็นการที่ผู้ร้องขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณากระบวนการดำเนินงานของหน่วยงาน ในกระบวนการตามข้อมูลที่กรมธนารักษ์แจ้งให้ผู้ร้องทราบนั้นถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ ไม่ใช่อำนาจของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ หากเห็นว่าหน่วยงานดำเนินการโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เป็นเรื่อง que ผู้ร้องต้องแจ้งให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องพิจารณาตรวจสอบต่อไป ต่อมากรมธนารักษ์ได้มีหนังสือแจ้งเปิดเผยข้อมูลอีกรายการหนึ่งให้กับผู้ร้องทราบ แล้วมีคำปฏิเสธว่าไม่มี ๒ รายการ ผู้ร้องไม่เชื่อ จึงมีหนังสือถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อขอให้ตรวจสอบการมีอยู่ของข้อมูลข่าวสารดังกล่าว คณะกรรมการ

ข้อมูลข่าวสารของราชการโดยคณะกรรมการเฉพาะกิจ เพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ ได้พิจารณาเรื่องของผู้ร้องแล้ว และได้มอบให้ฝ่ายเลขานุการฯ ไปตรวจสอบการมีอยู่ของเอกสารตามที่ร้องเรียน พบว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่ร้องจริง จึงได้แจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ร้องทราบ ต่อมาผู้ร้องได้แจ้งให้ทางสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ทราบว่า ได้ดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลปกครองกลางด้วย เพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาบังคับให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเข้าตรวจสอบการมีอยู่ของข้อมูลข่าวสารตามอำนาจหน้าที่และหลักวิชาการด้านการตรวจสอบอย่างถูกต้องและครบถ้วน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ยื่นคำแก้ฟ้องไปแล้ว ฝ่ายเลขานุการฯ พิจารณาแล้ว เห็นสมควรเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อรับทราบการฟ้องคดีต่อศาลปกครองกลางคดีหมายเลขดำที่ ๑๑๘๑/๒๕๕๑ รับทราบผลการดำเนินการของคณะกรรมการเฉพาะกิจฯ และเห็นชอบกับการดำเนินการดังกล่าวและมอบฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งผู้ร้องทราบต่อไป จึงเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณา

มติ ที่ประชุมรับทราบการฟ้องคดีของนายธีรชัย กอวรกุล ต่อศาลปกครองกลางคดีหมายเลขดำที่ ๑๑๘๑/๒๕๕๑ และเห็นชอบการดำเนินงานของคณะกรรมการเฉพาะกิจ เพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ

๕.๔ นายกิตติศักดิ์ ปกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) สอบถามความคืบหน้าของการดำเนินงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กรณีการดำเนินการต่อการรถไฟแห่งประเทศไทย

นายกิตติศักดิ์ ปกติ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ได้มีข้อสังเกตเรื่องการดำเนินงานของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กรณีการดำเนินการต่อการรถไฟแห่งประเทศไทย หลังการฟ้องคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อศาลปกครองกลางซึ่งศาลปกครองมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องคดีนี้ไว้พิจารณา ซึ่งได้เสนอในที่ประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการต่อประธานฯ หลายสมัย แต่ไม่ปรากฏความคืบหน้า เรื่องนี้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เห็นควรต้องสอบสวนและดำเนินการให้เป็นบรรทัดฐาน เนื่องจากกรณีนี้เป็นที่ครหาในวงการต่างๆ ถึงความไม่โปร่งใส และ

มีผลต่อการบังคับใช้กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เคยมีหนังสือถึงกระทรวงคมนาคม แจ้งมติคณะรัฐมนตรีที่ระบุให้หน่วยงานรัฐต้องเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารในครอบครองหลังคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร มีคำวินิจฉัย ภายใน ๙ วัน ถ้าไม่เปิดเผยภายใน ๙ วัน ถือว่าผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่ที่ผ่านมารถไฟแห่งประเทศไทยก็ฝ่าฝืน แต่ไม่มีบทลงโทษใด ไม่มีผู้ติดตามดำเนินการ รัฐมนตรีไม่ได้ดำเนินการ ผู้ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทย ไม่ได้ดำเนินการ ต่อมาในสมัยรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (รองศาสตราจารย์ ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์) เป็นประธานฯ รับว่าจะสอบถามไปยังกระทรวงคมนาคมให้และจะติดตามเรื่องต่อไป ขณะนี้ควรนำเรื่องเข้าหารือในที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการให้ชัดเจน และเป็นแนวปฏิบัติต่อไป เพราะเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่นักกฎหมายที่เป็นที่ปรึกษาของการรถไฟแห่งประเทศไทย ให้คำแนะนำที่ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงในการปฏิบัติหน้าที่ จึงอยากจะขอฝาก ท่านประธานฯ และที่ประชุมเพื่อพิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินงานต่อไป

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า เห็นควรดำเนินการให้เกิดความชัดเจนเป็น แนวทางในการปฏิบัติและแสดงบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่ให้เป็นรูปธรรม โดยมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดทำเอกสารรายละเอียดผลการดำเนินการกรณี การรถไฟแห่งประเทศไทย เพื่อพิจารณาร่วมกัน และจะรับไปดำเนินการหารือระดับรัฐมนตรี หรือนำเรื่อง เสนอเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีต่อไป

มติ ที่ประชุมรับทราบข้อสังเกตของ นายกิตติศักดิ์ ปรกดี (กรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ) และเห็นชอบให้ฝ่ายเลขานุการฯ รายงานความคืบหน้าและผลการดำเนินการในกรณี การรถไฟแห่งประเทศไทยเพื่อคัดต่อศาลปกครอง เสนอที่ประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของ ราชการทราบในการประชุมครั้งต่อไป

๕.๕ การประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้มีการประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของ ราชการ ในวันจันทร์สัปดาห์ที่ ๓ ของเดือน สำหรับการประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งต่อไป กำหนดจัดประชุมในวันจันทร์ที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๒ เวลา ๑๓.๓๐ น.

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๓๐ น.

นางศิริกุล ปัญญาติลก

ผู้จดยานการประชุม